

Wady wymowy

O wadach (defektach) wymowy mówimy wtedy, gdy odbiega ona od normy fonetycznej ogólnie przyjętej w danym języku. Największą grupę tworzą wady artykulacyjne nazywane **dyslalią** (nieprawidłowość w wymawianiu jednej głoski lub wielu głosek) W obrębie dyslalii wyróżniamy:

- **Sygmatyzm (seplenienie)** – to nieprawidłowa wymowa głosek s, z, c, dz, sz, ź, cz, dź, ś, ź, ć, dź.

Wyróżnić można:

- seplenienie międzyzębowe: dziecko wymawia głoski trzech szeregów z językiem wsuniętym między zęby.
- seplenienie boczne : artykulacja polega na niesymetrycznym ułożeniu całego języka.
- seplenienie wargowo-zębowe: głoski wymawiane są wargami wysuniętymi do przodu.

- **Rotacyzm:** nieprawidłowa realizacja głoski r. Wyróżniamy:

- rotacyzm języczkowy,
- wargowy,
- policzkowy,
- gardłowy.

Rotacyzm wymaga wczesnej reedukacji, gdyż nie jest to zwykła zamiana fizjologiczna, ale patologiczna forma artykulacji.

- **Kappacyzm, Gammacyzm:** nieprawidłowa wymowa głosek k, g.
- **Bezdźwięczność:** polega na wymawianiu głosek dźwięcznych bezdźwięcznie, np. żaba – szapa. Przyczyną bezdźwięczności jest zwykle zaburzenie słuchu fonematycznego, tzn. nieróżnicowanie dźwięków o tym samym miejscu artykulacji.
- **Nosowanie:** nosowanie zachodzi wówczas, gdy głoski nosowe są wymawiane jak głoski ustne lub odwrotnie – gdy głoski ustne łączą się z rezonansem nosowym. Wyróżniamy nosowanie otwarte i zamknięte.

Dyslalia całkowita – (bełkot) występuje wtedy, gdy wszystkie lub prawie wszystkie głoski są zniekształcane lub nieprawidłowo realizowane.

Jąkanie – Osobną grupę wad wymowy stanowi jąkanie. Polega ono na zaburzeniu koordynacji pracy narządu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego, przy czym w obrazie klinicznym obserwuje się zazwyczaj wzmożone napięcie mięśni związanych bezpośrednio lub pośrednio z aktem mowy.

Źródło: G. Demel, „Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola”